

Halason nem volt érettségi-botrány

Provokáció! — vallja az igazgató

Akárhogy is végződik, az idei érettségiről a közvélemény évek múlva majd úgy fog emlékezni, mint egy jókora botrányról. Az egyre tovább gyűrűző események halasi fogadtatásáról a legilletékesebbet, Sallai Sándort, a Szilády Áron Gimnázium igazgatóját kérdeztem.

— Megvallom, jómagam fel vagyok háborodva. Úgy vélem, ez az egész egy tudatos provokáció, aminek sajnos a pedagógusok isszák meg majd a levét. Nem hiányzott ez az amúgy is erősen megtépzott pedagógustársadalomnak. Mi legalábbis, itt Kiskunhalason így értékeljük a fejleményeket. Nem tudom, utólag még mit fognak kideríteni, azonban egyet biztos állíthatok: nálunk az érettségi írásbeli a legnagyobb rendben zajlott le, előre kiszivárgott matematikafeladatokról sem a tanári karban, sem a diákok között nem volt információ. Ezt a megírt dolgozatok is igazolják és az a kép, ami az órák írásbeli dolgozat végeztével a teremből kilépő csapzott, ideges diákok arcáról volt olvasható. Az országos gyakorlathoz csatlakozva, nálunk is az évvégi matematika-jegy kerül be az érettségi bizonyítványba érdemjegyként, s hogy ezt a diákok mennyire elfogadják, jó példa, hogy az érdemjegy javítására biztosított önkéntes szóbeli matematika-vizsgára eddig egyetlen tanuló sem jelentkezett. Sajnálatosan feltűnt az eseményeket, mert alapjában ez a matematika dolgozat a továbbtanulónak igazán nem számított. Akik e tárgyból mennek tovább, egy hét múlva központi írásbelin adnak bizonyosságot felkészültségükről, akik más tárgyból mennek egyetemre, főiskolára, a harmadik, negyedik év matematika-jegyét viszik tovább, a mostani érettségi ezért csak formáság. A tovább nem tanulóknak pedig végül is egy a céljuk: sikeres érettségilt tenni, az pedig az évvégi jegy alapján teljesült.

A Szilády gimnázium hírének megfelelő szigorúsággal készült az írásbelikre, ezeken a napokon tanítási szünetet rendeltünk el, a gyerekeket nyolc csoportban ültettük szét, szigorú felügyelet mellett valós, a diák felkészültségét tükröző dolgozatok születtek. Remélem, ez a botrány iskolánk országos jó hírét nem árnyékolja be, a nem kell idegességet továbbtanulni szándékozó végzőseink között, akik a hagyományoknak megfelelő, jó eredménnyel abszolválják majd helyüket az ország felsőfokú tanintézményeiben. H. R.

Egy tagság nélküli szervezet jövőjéről

Beszélgetés a városi népfrejt újonnan megválasztott vezetőivel

Egy hete tartotta értekezletét a HNF Városi Bizottsága. A szervezet beszámolt az eltelt időszakban végzett munkájáról, megvitatta a népfrejt szerepét napjainkban, s ennek megfelelően kialakította új programját. Az értekezlet ezután megválasztotta tisztviselőit és küldötteit a megyei értekezletre. A titkos szavazás alapján elnöknek Fekete Károlyt, a Vörös Október Tsz közgazdasági elnökhelyettesét választották, dr. Vilonya Balázst pedig megerősítették a népfrejtbizottság titkári tisztségben.

— A Hazafias Népfrejt új programtervezete a szervezet funkcióját pártoktól független, szövetségteremtő és szervező erőként határozza meg. Hogyan tud eleget tenni ennek a semlegességnek a népfrejt titkár, aki egyben az MSZMP tagja is? — kérdeztük dr. Vilonya Balázstól.

— A népfrejt eddigi szerepe és alapszabálya szerint az MSZMP és a népfrejt kapcsolatában az utóbbi a hajtószíj szerepét töltötte be, ami két dologban nyilvánult meg. Egyrészt abban, hogy a megfogalmazott igényeket a sajátos összetételű népfrejtaktivákon keresztül elfogadtassa a néppel. A konkrétabb szerepet a választásokban játszotta azáltal, hogy mindenki a népfrejt jelöltje volt, csak egy nyilatkozatot kellett aláírnia, miszerint elfogadja a népfrejt programját — jöhet nem is ismerte. Amikor a népfrejt kimondja, hogy pártoktól független kíván lenni, ennek elsősorban meg kell nyilvánulnia abban, hogy az előbbi szerepét feladja. Az a cél, hogy a vezetésbe olyan személyek kerüljenek, akik nem kompromittálódtak, s lehetőség szerint semmilyen pártnak nem tagjai. Abban a pillanatban, amikor a kongresszus dönt ebben a kérdésben, én is döntési helyzetbe kerülök, hogy válasszak a népfrejt és az MSZMP között.

— Fekete Károly egy olyan kritikus helyzetben vállalt tisztséget a népfrejt elnökésként, amikor a többséj jelölést azért nem tudták megvalósítani, mert a jelöltek sorra visszaléptek.

— Igen. A jelenlegi szituációban két olyan jogászember nem vállalta a jelölést, akiknek komoly népfrejtosi múltja van. Talán engem éppen azért nem riaszt ez a helyzet, mert csak 88-tól kapcsolódtam be a szervezet munkájába, vagyis éppen ebbe a válságos, bizalomvesztette légkörbe csöppentem bele. Nézzé, ma úgy is lehet politizálni, hogy nem szólok, nem teszek semmit, s lehet úgy is, hogy el-

mondom a véleményem — mert az mindenkinek van —, megpróbálok tenni, vagy sikerül, vagy nem. Ha végre megmozdul a gazdaság, akkor az áldozatokkal fog járni, s ezeket az áldozatokat a lakosság egy rétege fogja elszenvedni, akiről gondoskodni kell, ha úgy tetszik, el kell a többieknek tartani. Ha a népfrejt nem tesz mást, mint a különböző — jelenleg egymástól független — szociálpolitikai folytató szervezeteket (tanács, vállalatok, családsegítő, egyházak, szakszervezetek stb.) egy asztal mellé ülteti, már nagy dolgot tett. Különkülön ugyanis képtelenek lesznek megoldani a helyzetet.

— Mit jelenthet a szövetségteremtő és szervező szerep?

— A népfrejt elsősorban azokra az állampolgároknak számít — mondja dr. Vilonya Balázs —, akik eddig sem voltak és ezután sem lesznek semmilyen pártnak tagjai, de a lakóhelyük ügyeibe konkrét beleszólást igényelnek. Természetesen szándékunkban áll a különböző szervezetekben eltérő politikai nézeteket valló tömegek aktivizálása is közös feladatra — amennyiben erre hajlandóságot mutatnak — egy-egy konkrét helyi célért.

— Mi, magyarok nem tudunk toleránsak lenni egymáshoz — fűzi hozzá Fekete Károly. — Ezen a népfrejtértekezleten is megmutatkoztak, mennyire nem egyeznek a nézeteink például a cigánykérdésben, de ettől függetlenül szót kell tudnunk érteni. Egy koalíciós helyzetben a népfrejtnek rendkívüli módon megnövekedhet a szerepe.

— Említették a népfrejtnek a szociálpolitikai terveit. Hogyan és miből, hiszen szociálpolitikát csak szóval nem lehet folytatni.

— Az egyértelmű, hogy tőkét kell teremteni, a költségvetési támogatás elenyésző — válaszol dr. Vilonya Balázs. — Egyre nyilvánvalóbb, hogy a társadalmi munkák teremtette érték egy bizonyos hányadát meg kell tartani itt helyben, hiszen akkor tudjuk az állampolgárokat is ösztönözni nagyobb aktivitásra. Ez aztán megteremtheti a pénzalap további növelésének, saját lap indításának, kiadványok készítésének stb. a lehetőségét.

— Meggyőződésem — mondja Fekete Károly —, hogy ez a tagság nélküli állapot sem tartható fenn tovább. Miféle szervezet az, amelyiknek nincs megnevezhető tagsága? Most folytatunk majd a körzetekben egyfajta felmérést annak kapcsán, hogy elébe menjünk az állampolgárok kívánságainak, megoldásra váró gondjainak. Ez arra is jó lesz, hogy felmérjük a népfrejtől szimpatizálóknak annak programjával egyetértők csoportját, s magunkhoz kössük mintegy párttől tagságként.

— Terveikhez sok sikert és kitartást kívánok! — hajós —

Angol küldöttség városunkban

Nagy-Britanniából az Új-városok Szövetsége hatlagú delegációt küldött Magyarországra — a Magyar Urbanizációs Társaság angoliai látogatásának viszonzásaként — azzal a céllal, hogy ismerkedjenek a magyar városokkal.

A küldöttség vezetője Sir Neil Shields úr volt, az Új-városok Szövetsége Országos Bizottságának elnöke volt, tagjai pedig a London mellett East Kilbride, a Glasgow közelében lévő Milton Keynes és Livingston új városok fejlesztési testületének vezetői, G. B. Young, J. Billingham, R. Cole, J. A. Denholm és G. Davies urak voltak.

A vendégeket a városi tanácson fogadta Szabó Károly MSZMP városi első titkár és Szabados János, a városi tanács műszaki osztályának vezetője.

Szabó Károly ismertette Kiskunhalas történetét és vázolta a város jelenlegi arculatát, ipari és mezőgazdasági üzemeit, szociális és művelődési létesítményeit.

Szabados János a város műszaki létesítményeiről adott tájékoztatást.

A küldöttség a városi tanács épülete előtt.

Ezután a házigazdák a vendégek kérdéseire válaszoltak.

A küldöttség megtekintette a belvárosi, majd felkereste az Általános Művelődési Központot, a Csipkemúzeumot és ellátogatott az állami gazdaság központjába.

További programjuk során felkeresték hazánkban Szegedet, Pécsét, Harkányt és Siklót, Kaposvárt, Siófokot, a Szántódpusztai Skanzenet, Keszthelyt, Hévízét, majd Budapest nevezettségével ismerkedtek.

Lévay Kálmán

Gyermeknap 1989.

Köszöntjük őket. (Ferincz János fotója)

Hová tűnt a sok virág?

2. oldal

RÉSZLEGES SZOVJET CSAPATKIVONÁS

Rébék bácsi nem tud igazán örülni

3. oldal

Nyílt levél Dudás István nyugalmazott határőr ezredeshez

Nincs más választásunk, mint hogy ily módon szólítsuk fel Önt, nyilatkozzon az 1956. október 26-án Mosonmagyaróvárott történekről. Az együttélés jogán szólítjuk Önt erre. Oly korban élünk, amikor az emlékek akadálytalanul és megdöbbentő erővel törnek a felszínre. Minden kétséget kizáróan bebizonyosodott, hogy Ön a jelzett időpontban a mosonmagyaróvári határőrlektanya parancsnoka volt, ahol a tragédia megtörtént. A rádióból, a sajtóból az ország nyilvánossága előtt vált ismertté, hogy az ott történt szörnyű esemény 105 ember halálával végződött. Ön szemtanúja és bizonyára alakítója is volt a tragédiának. Bár az igazságtézés nem a mi dolgunk, úgy hisszük, az itt élő embereknek joguk van megtudni az igazságot. Ön eddig elzárkózott a nyilvánosságtól, nemet mondott nekünk és másoknak is. Egyre beszédesebb ez a hallgatás, s ez éppen Önre nézve terhelő. Ez az ország a tanú arra, hogy a bajok elhallgatása nem segít senkin. Mi úgy gondoljuk, az a dolgunk, hogy lehetőséget adjunk az embereknek arra, hogy beszélhessenek, hogy feltáruljon a múlt, s tanulságot szolgálhasson a jelennek. A történekről Öntől is hallani akarjuk az igazságot. Természetesen másokat is meghallgatunk. Arra kérjük, hogy a közlésre szánt visszaemlékezését juttassa el szerkesztőségünkbe.

Halasi Tükör Szerkesztősége

Megyei bor- és üdítőital-verseny

Kiskunhalas városa 1987-ben nyerte el a szőlő és bor városa címet. Ez a cím feljogosítja arra, hogy borversenyeket, a borral kapcsolatos rendezvényeket tartson. A lehetőséget ki is használta a Kiskunhalasi Állami Gazdaság. 1989. május 5-én Kunfehértón termelők, szövetkezetek, gazdaságok, magántermelők kezdték el nemes versengésüket, ezúttal reméljük a fogyasztók hasznára is.

Katona István, az ÁG. igazgatója köszöntőjében többek között kifejtette: Bács-Kiskun megye a hazai bortermés 45%-át, az üdítőitalok nagy részét adja. Ezek a termékek állják a nemzetközi versenyt. A verseny célja a megmérettetés, a reklám, hírnév, az image-szerzés volt.

A nagy számban megjelent szakembernek ezután 695 minta közül kellett kiválasztania a legjobbnak vélt bort, pezsgőt, pálinkát, üdítőitalt.

Három nap elteltével eredményt hirdettek. Eszerint a legjobb fehérbor címet a Kiskunhalasi Állami Gazdaság Veltelinije nyerte. Ezt követte a Helvéciái ÁG., a Kertészeti Egyetem kutatóintézete és a Kecskeméti... A legjobb vörösbor címet a Kecskeméti... A legjobb pezsgőt az Izsáki ÁG., pálinkáért a Halvéciái

ÁG., üdítőitalért pedig az Olympos Kft. kapott aranyérmet. A kistermelők közül Tóth Imre soitszentimrei és Tusori János keceli művelőnek jutott a magas elismerésből.

A Kiskunhalasi Állami Gazdaságot a megyei tanács nagydíjjal is jutalmazta.

— Robotka István —
Fotó: Lévay Kálmán

IKARUS

Az árvíta Halasra is „begyűrűzött”

Fotó: Ferincz János

Megoldás (még) nincs, kár annál több. Az Ikarus és a Csepel Autógyár között „kibővített” árvitának eddig csak veszteségei vannak. Az Ikarus például emiatt 2800 db autóbusz gyártásáról szóló szovjet exportmegrendelést volt kénytelen figyelmen kívül hagyni. És addig nem is szerződik, amíg tisztán nem lát az ügyben.

A második félévben — előreláthatóan — nálunk is feltörést okoz az árvíta miatt kialakult helyzet — mondja Tóth Pál, a halasi gyár igazgatója. — A szovjet export elmaradása esetén 550 db hátfal-egység gyártásától esünk el, ami természetesen fős kapacitást is jelent. A folyamatos munka érdekében bővítjük a tárgyi kooperációt, és ha szükséges — e területen — munkaerő-átcsoportosításokat hajtunk végre. Vészhelyzet azért nincs, az esetleges intézkedés mindössze 32 dolgozót fog érinteni. Mivel gyárunk — zömmel — az egyedi és a kis sorozatban készített autóbuszok fenékváz-gyártására rendezkedett be, így a csepeliek által alkalmazott szankciók ránk csak közvetve hatnak.

Nagyobb gondot jelent a már-már általánossá vált anyaghiány. A termékeinkkel szemben támasztott magas műszaki követelmények betartásához megfelelő alapanyagokra van szükségünk, de beszerzésük egyre nehezebb fel-

adat. Egy részükhöz csakis tökéletes import révén juthatunk, ami egyre drágább. Hozzájárva a hazai gyártók folytonos ár-emeléseit, az ütemtelen szállítások miatti kényszerű (készletnövelő) előrendeléseket, beláthatóan nem könnyű a helyzetünk.

Az idej tervei között 193 különleges kivétel busz vázszervezetének az elkészítése szerepel. Ebből 75-öt szocialista piacra, 58-at angol megrendelésre és 60-at amerikai exportra szállítunk. Ez utóbbinál például — a tartósságot illetően — 12 éves garanciát kell vállalnunk. Folytatjuk a műanyag karosszériaelem-gyártást, ezekre NSZK-beli érdeklődés is mutatkozik.

Tóth Pál elmondta még, hogy a gyár nem tervez létszámcsökkentést, inkább a mostani kollektíva megtartására törekszenek. A hatékonyság növelése érdekében tovább kívánják javítani a fizikai és az alkalmazotti dolgozók arányát (jelenleg a 432 fős állományból 76 fő improduktív), gépesítéssel csökkentik az adminisztrációt. Az I. negyedév során két ízben volt béremelés, egyszer 500 forint/fő és egyszer — differenciáltan — 3 százalékos. A gazdasági eredményektől függően, augusztustól ismét 3 százalékkal tervezik növelni dolgozók bérét.

Kovács Pál

Változások a MÁV menetrendjében

Az 1989/1990-es évekre érvényes új vasúti menetrend május 28-án 0.00 órától lép érvénybe.

Ennek alapján a városunkat is érintő forgalomban változás, hogy reggel 7.20-kor induló gyorsvonat ismét Pécsre közlekedik, Bátaszéktől-Pécsig személyvonatként. Megmarad a közkezdelt balatoni gyorsvonat, szombaton és vasárnap lehet vele eljutni Fonyódon át Balatonszentgyörgyre, június 10. és augusztus 27. között. Budapest és Kiskunhalas között nem lehet belföldi utazásra igénybe venni a Puskin nemzetközi gyorsvonatot, azonban van, illetve lesz helyettesítő vonata: Kiskunhalas és Budapest Józsefváros között a postavonat 2. osztályú kocsikkal csak munkanapokon indul tőlünk 20.00 órakor, vissza a hét minden napján Budapest Józsefvárosból éjfél után 1.00 órakor szintén csak 2. osztályú kocsikkal.

A nemzetközi vasúti menetrend is változik, érdekesség, hogy a Nesebár expresszvonat közvetlen kocsikat visz Isztambulba Románián és Bulgárián át.

Az eddig ismert kedvezményeken kívül mások nem lépnek életbe, de a meglévők kihasználásához az állomás információs szolgálata ad felvilágosítást. A MÁV vásárolható menetrendkönyve pedig az összes díjszabási kedvezményt részletesen ismerteti.

A helyből induló vonatok jelentős részénél van pár perces időeltérés a mostani menetrendhez viszonyítva, így mindenki tájékozódjon az utazás megkezdése előtt.

Kis Gyula

RÉSZLEGES SZOVJET CSAPATKIVONÁS

Rébék bácsi nem tud igazán örülni

1989. április 25-én Kiskunhalason kezdődött meg az országban elsőként a szovjet csapatok részleges kivonása. Azóta majdnem egy hónap telt el, így kíváncsi voltam, hogy az érintett lakókörzet lakóit hogyan érintette ez a jelentős esemény, milyen változásokat tapasztaltak az ottlakók.

Először a érintettek közül a legilletékesebb állampolgárt — Rébék Benőt, a körzet tanácstagját — kerestem fel lakásán, aki szinte minden egyes tanácsülésen interpellált annak érdekében, hogy a szovjet páncélosok vonulása következtében keletkezett károk megszüntetését és helyreállítását kérje.

Rébék bácsi (mindenki így hívja) lakása közvetlenül a hadi út mellett van, azonban onnan megközelíteni legfeljebb gyalogosan, lóháton vagy terepjárón lehet, mivel az úton másfél-két méter mély gödrök követik egymást 5-6 méterenként, az út két oldalán pedig 50-60 cm mély árkok, amelyeket lánctalpak vájtak az amúgy is laza, homokos talajba. A lakást így csak kerülővel, egy másik bekötőútról lehet megközelíteni. Vannak azonban sokan, akiknek még ilyen lehetőségük sincs, így pl. Szatmári Istvánnak, aki talpeltomonda, hogy a terményét tragacson kénytelen a jó útig kitolni, vagy kerékpáron. A helyszínen meglepetéssel tapasztaltam, hogy friss lánctalpnymok vannak. Kérdésemre Rébék Benő és szomszédja, Szatmári István elmondta, hogy május 17-én kb. 30-40 tank vonult el az úton a vasúti rakodóhoz.

Rébék Benő keserűen tört ki magából: — Nyolc éve vagyok a körzet tanácstagja, s azóta járom kálváriákat, hogy a tankok másfelé közlekedjenek — mind ez ideig eredménytelenül. Bízunk abban, hogy áprí-

lis 25-e után nyugalmunk lesz, de arra, úgy látszik, még várunk kell. Egy-egy panaszomat követően néha előfordult, hogy tolólapal végigmentek az úton, hogy a gödröket betemessék, azonban nem volt benne köszönet, mert a földet inkább a megművelt földekre túrták és ezzel további károkat okoztak. Egy alkalommal levélben kerestem meg dr. Gajdócsi Istvánt, a megyei tanács elnökét, hogy segítsen megoldani problémánkat. Azt a választ kaptam, hogy panaszomat hatásköri okból a Magyar—Szovjet Egyeztető Bizottsághoz (?) továbbították további intézkedés céljából, de ahogy maga nem kapott választ levelemre, úgy én sem, pedig ennek már több mint egy éve.

Lakásom falán óriási repedés van, amelyik minden egyes vonuláskor az iszonyú rázkódás következtében tovább nő. A polcokról a befőttesüvegek a rázkódástól lehullanak. Gondolja el, milyen éjszakánk van akkor, amikor az ágyunktól 8-10 méterre vannak ezek az acélmonstrumok. Arról nem is beszélve, hogy a szőlő és gyümölcs élvezhetetlen a rázakódott üzemanyag-égéstermékektől. Rettenetesen el vagyok keseredve, hogy ennek már soha nem lesz vége. A tévében és a rádióban beharangozott kivonulás tehát csak részben történt meg április 25-én. Reméljük, hogy a május 17-ei újabb vonulást már nem követi újabb és újabb, s valakinek majd eszébe jut az is talán, hogy a tönkretett utat járhatóvá tegyék — fejezte be panaszát Rébék Benő.

Hiszem és remélem, hogy erre valóban rövidesen sor fog kerülni.

„— is is —”

Petróleum — ötszörös áron

Kiskunhalason a piros iskolával szemben lévő háztartási energia árának emelésével függ össze. Megkérdeztem az illetéket is. Badbud Imre, a Szigma Kiskunhalasi Kirendeltségének vezetője elmondta, hogy a tűzoltóság felülvizsgálatot tartott a boltban és az udvaron lévő raktárban és nem engedélyezte a petróleum árusítását. Illetve olyan feltéte-

mondta, hogy ez már a háztartási energia árának emelésével függ össze. Megkérdeztem az illetéket is. Badbud Imre, a Szigma Kiskunhalasi Kirendeltségének vezetője elmondta, hogy a tűzoltóság felülvizsgálatot tartott a boltban és az udvaron lévő raktárban és nem engedélyezte a petróleum árusítását. Illetve olyan feltéte-

leket szabott, hogy azt a bolt nem tudja teljesíteni. Ezért szüntették meg a petróleum, pontosabban a kimért petróleum árusítását. És nem kimérve kapható?

Igen, csak persze nem azon az áron, hanem drágábban, hangzott a hivatalos válasz.

K. I.

„Kiknek a tenyere jászol...”

(Török László Utolsó éjjele c. verséből.) Április és május hónapjaink adnak alkalmat a költészet, a magyar nyelv, a könyv ünnepeinek. Az a véleményem, hogy a leglazább változás korában sem lehet elhanyagolni a művészetet, a költészetet. Az ÁMK egyik nyolcadik osztályában voltam magyarórán. Mégpedig rendhagyón. A 45 perc alkalmat adott arra, hogy a gyerekek Török László Szabadszálláson élő fiatal költő-tanár verseit színvonalas műsor formájában bemutassák. H. Tóth István tanár úr segítségével. Az óra ezután a „kérdés — felelek őszintén mindenre (ha tudok)” gondolat jegyében folytatódott.

Török László a szombathegyi főiskolán magyar-népművelés szakon végzett, Szabadszálláson tanít. A költészet lényegét küldetésnek és a József Attila-i „gyémántengely” megőrzésének, védelmének tekinti. A költő feladatát a összes elhagyott méltóságok jelképeként, mint a szépség, jóság, igazságosság, béke, szelídület őket megillető helyének megtalálásában látja. Számára a nagy „háromkirályok”: József Attila, Nagy László és Szilágyi Domokos. Fontos gondolatnak tartja a hit kérdését verseiben, az életben is. Bár nem vallásos, a Biblia számára olyan forrás, ahonnan állandóan meríteni lehet és kell is.

A Biblia kapcsán beszélt halgatóink, szokásaink sajnálatos torzulásáról, arról, hogy ezeket az értékeket milyen fontos feladatnak, ápolni, megbecsülni és életvitelünk tenni.

Amikor metaforáról szimbólumairól, szóképeiről faggatták a gyerekek, a költő-tanár Kosztolányit idézte: „... folyvást botlik az, aki haladó...”, az-az írást egy induló és még önmagát kereső költő szerény megnyilatkozásainak tartja.

Jó lenne egyre több ilyen színes, értékes egyéniséggel találkozni a pedagógus pályán és az irodalom berkeiben is.

Rozsnyai Sarolta

